

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์

สรุปแนวโน้มธุรกิจ

ISIC : 60641910 ธนาคารพาณิชย์

แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ปี 2566/2567 มีแนวโน้ม "Neutral (+)" ด้วยแรงหนุนสำคัญจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการใช้สินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจที่คาดว่าจะมีความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับอุปสงค์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีแนวโน้มขยายตัวดี ขณะที่สินเชื่อรายย่อยมีแนวโน้มเติบโตในอัตราที่ชะลอลง จากแรงกดดันของหนี้ครัวเรือนและอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับสูงจะกดดันกำลังซื้อและความสามารถในการชำระหนี้ในระยะข้างหน้า

ด้านผลประกอบการของกลุ่มธนาคารพาณิชย์คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ตามการเติบโตของสินเชื่อและรายได้ดอกเบี้ยสุทธิที่เพิ่มขึ้น ขณะที่สินเชื่อด้วยคุณภาพที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก จากแรงหนุนของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้และการติดตามลูกหนี้กลุ่มเปราะบางอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น ซึ่งจะกดดันการเติบโตของยอดสินเชื่อรวมและความสามารถในการชำระหนี้ อีกทั้งธุรกิจธนาคารยังมีการแข่งขันที่สูงขึ้นมากจากทั้งธุรกิจธนาคารแบบดั้งเดิมและผู้ให้บริการทางการเงินรายใหม่ที่เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดมากขึ้น

ภาพรวมธุรกิจ

ในปี 2566 ภาพรวมการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน โดยเฉพาะสินเชื่ออุปโภคบริโภคยังขยายตัวได้ตามการบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวดี ประกอบกับการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่องส่งผลให้รายได้ดอกเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น ขณะที่สินเชื่อธุรกิจหดตัวจากการทยอยชำระคืนสินเชื่อ ทั้งสินเชื่อ SMEs และภาครัฐ อีกทั้งการลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มชะลอลงในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านรัฐบาลและการส่งออกที่มีแนวโน้มไม่สดใสตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่เปราะบาง ด้านคุณภาพสินทรัพย์มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นส่วนหนึ่งมาจากมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้และการติดตามสินเชื่ออย่างใกล้ชิด ซึ่งทำให้สัดส่วน NPL โดยรวมปรับลดลงและหนุนให้ธุรกิจธนาคารยังคงมีความสามารถในการทำกำไรที่ดี

อย่างไรก็ดี สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจยังคงเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความผันผวนของตลาดเงินตลาดทุนหลายประการ อาทิ เศรษฐกิจโลกชะลอตัวจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อสกัดเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูง และความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน รวมทั้งแนวโน้มการทำธุรกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ และกระแส Digital Disruption ทำให้รายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการเติบโตค่อนข้างจำกัด ทำให้ในปีนี้ยังคงเห็นภาพกลุ่มธนาคารพาณิชย์หลายแห่งเร่งขยายฐานลูกค้า หรือหารายได้จากการทำธุรกรรมการเงินอื่นๆ เพื่อมาชดเชยรายได้ค่าธรรมเนียมที่หายไป

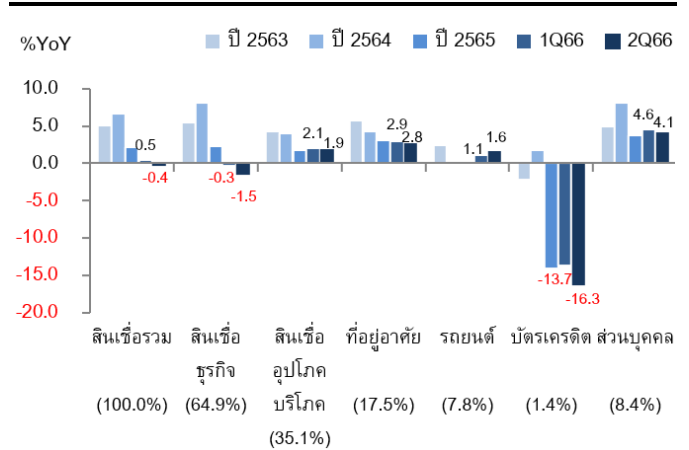
สถานการณ์สินเชื่อและเงินฝาก

ภาพรวมสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ณ ไตรมาส 2 ปี 2566 มียอดคงค้างรวมทั้งสิ้น 15.42 ล้านล้านบาท (ไม่รวม Interbank) หดตัว 0.4%YoY จากที่ขยายตัว 0.5%YoY ในไตรมาสก่อน จากการหดตัวของสินเชื่อธุรกิจเป็นสำคัญ (สินเชื่อธุรกิจมีสัดส่วน 65% ของสินเชื่อรวม) ขณะที่สินเชื่ออุปโภคบริโภคชะลอลงเล็กน้อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **สินเชื่อธุรกิจ** มียอดสินเชื่อคงค้าง 10.0 ล้านล้านบาท หดตัว 1.5%YoY ต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนที่หดตัว 0.3%YoY เนื่องจากภาคธุรกิจมีการทยอยชำระคืนหนี้หลังจากที่ขยายตัวต่อเนื่องในช่วงโควิด โดยเฉพาะการชำระคืนหนี้ของ SMEs (รวม Soft loan) และภาครัฐ อีกทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ โดยกลุ่มธุรกิจที่สินเชื่อยังขยายตัว ได้แก่ ธุรกิจการเงินและการประกันภัยที่ขยายตัวสูงถึง 20.0%YoY ตามมาด้วยธุรกิจการก่อสร้าง และธุรกิจบริการด้านสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ ที่ขยายตัว 3.8%YoY และ 3.2%YoY ตามลำดับ
- **สินเชื่ออุปโภคบริโภค** มียอดสินเชื่อคงค้าง 5.41 ล้านบาท ขยายตัวชะลอลง 1.9%YoY จากไตรมาสก่อนที่ขยายตัว 2.1%YoY ตามสินเชื่อบัตรเครดิตที่หดตัวต่อเนื่อง 16.3%YoY ส่วนสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวชะลอลงเล็กน้อยที่ 4.1%YoY และ 2.8%YoY ตามลำดับ มีเพียงสินเชื่อรถยนต์ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น 1.6%YoY ตามยอดขายในกลุ่มรถยนต์นั่งฯ ที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ

ด้านเงินฝาก ณ ไตรมาส 2 ปี 2566 ยอดคงค้างเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม Interbank) มีจำนวน 16.72 ล้านล้านบาท ชะลอลงเป็น 1.6%YoY จากไตรมาสก่อนที่ขยายตัว 3.0% ส่งผลให้สัดส่วน Loan to Deposit (L/D ratio) เพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ 92.04% จากไตรมาสก่อนที่ 90.61% สะท้อนถึงสภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ที่ยังอยู่ในระดับสูง

รูปที่ 1 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ ณ ไตรมาส 2 ปี 2566

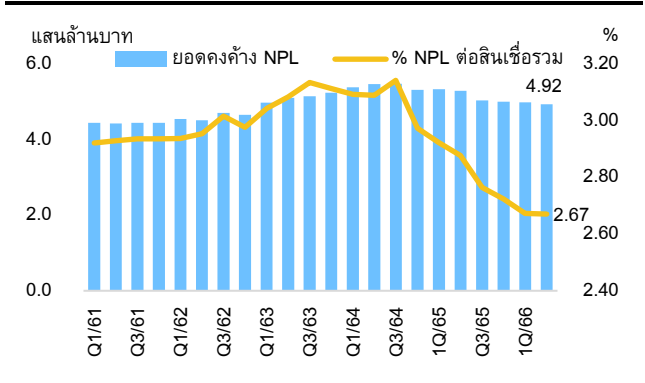
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

คุณภาพสินเชื่อ

คุณภาพสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นไตรมาส 2 ปี 2566 ทรงตัวใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน โดยสินเชื่อต่อคุณภาพ (Non-Performing Loan: NPL หรือ Stage 3) อยู่ที่ 4.92 แสนล้านบาท ลดลง 6.75%YoY คิดเป็น NPL ratio อยู่ที่ 2.67% ของสินเชื่อรวมใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนที่ 2.68% มีรายละเอียดดังนี้

- **คุณภาพสินเชื่อธุรกิจปรับตัวดีขึ้น** สะท้อนจาก NPL ratio ของสินเชื่อธุรกิจในไตรมาส 2 ปี 2566 ที่ลดลงเล็กน้อยเป็น 2.65% จากไตรมาสก่อนที่ 2.67% ตามคุณภาพสินเชื่อของธุรกิจ SMEs ที่ปรับตัวลดลง แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง ขณะที่สินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ยังทรงตัวจากไตรมาสก่อนหน้า โดยธุรกิจที่มี NPL ratio ต่ำได้แก่ ธุรกิจการเงินและประกันภัย ธุรกิจไฟฟ้า ธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ธุรกิจการทำเหมืองแร่ ธุรกิจการจัดหาน้ำ และธุรกิจข้อมูลข่าวสาร
- **คุณภาพสินเชื่ออุปโภคบริโภคแยลงเล็กน้อย** สะท้อนจาก NPL ratio ของสินเชื่ออุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้นเป็น 2.71% จากไตรมาสก่อนที่ 2.68% โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของ NPL ratio ในหมวดสินเชื่อรถยนต์เป็นสำคัญ ขณะที่ NPL ratio สินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อส่วนบุคคลทรงตัวจากสิ้นปีก่อน ส่วน NPL ratio ของสินเชื่อบัตรเครดิตลดลงเล็กน้อย

รูปที่ 2 ยอดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และสัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม

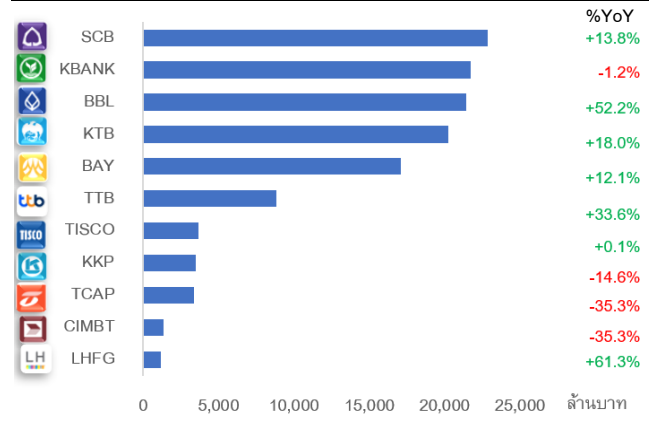
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานของธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2566 พบว่าธนาคารพาณิชย์ในระบบมีกำไรสุทธิเท่ากับ 1.34 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้น 16.5%YoY สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของธุรกิจธนาคารที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ส่วนใหญ่มีผลประกอบการดีขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยรายได้ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์เติบโตดีจากรายได้ดอกเบี้ยที่ขยายตัวสูง 32.0%YoY ตามการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ขณะที่รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการชะลอลงเป็น 2.6%YoY ด้านค่าใช้จ่ายปรับตัวเพิ่มขึ้นตามต้นทุนดอกเบี้ยเงินรับฝาก ค่าใช้จ่ายในการตั้งสำรอง และการกลับมานำส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบ

สถาบันการเงิน (FIDF) ทั้งนี้ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเฉลี่ย (Net Interest Margin: NIM) ในไตรมาส 2 ปี 2566 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 2.95% จากไตรมาสก่อนที่อยู่ระดับ 2.77%

รูปที่ 3 กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ(1H/66)

ที่มา : SETSMART

แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจ

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในปี 2567 จะมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องจากปีก่อน ตามการฟื้นตัวต่อเนื่องของเศรษฐกิจ ซึ่งคาดว่าจะหนุนให้ยอดสินเชื่อขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจที่มีความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น หลังจากที่มีความชัดเจนของนโยบายการลงทุนภายหลังที่มีการจัดตั้งรัฐบาลและการส่งออกที่มีแนวโน้มฟื้นตัวตามเศรษฐกิจโลก ขณะที่สินเชื่อรายย่อยมีแนวโน้มเติบโตในอัตราที่ชะลอลงจากแรงกดดันของหนี้ครัวเรือน รวมถึงมาตรการควบคุมหนี้ครัวเรือนของ ธปท. และอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับสูงจะกดดันความสามารถในการชำระหนี้ในระยะข้างหน้า โดยเฉพาะครัวเรือนบางกลุ่มที่รายได้ฟื้นตัวช้าส่งผลให้สถาบันการเงินยังมีความเข้มงวดในการให้สินเชื่ออยู่

ด้านผลประกอบการของกลุ่มธนาคารพาณิชย์คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ตามการเติบโตของสินเชื่อและรายได้ดอกเบี้ยสุทธิที่เพิ่มขึ้น โดยการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทำให้ธนาคารจะมี NIM เพิ่มขึ้น ขณะที่ด้านรายจ่าย ธนาคารอาจมีการปรับการตั้งสำรองเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามสินเชื่อต่อคุณภาพที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก จากแรงหนุนของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้และการติดตามลูกหนี้ในกลุ่มเปราะบางอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ตาม การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายอย่างต่อเนื่องในปี นี้ ส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น ซึ่งจะกดดันการเติบโตของยอดสินเชื่อรวมและความสามารถในการชำระหนี้ อีกทั้งธุรกิจธนาคารยังมีการแข่งขันที่สูงขึ้นมากจากทั้งธุรกิจธนาคารแบบดั้งเดิมและผู้ให้บริการทางการเงินรายใหม่ที่เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์จะต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการปรับกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการจัดการภายในองค์กรเพื่อให้พร้อมรับมือกับการแข่งขันในด้านต่างๆ ต่อไป